

природно, відчувала потребу не тільки в транспортних засобах і помешканні, а й у харчуванні. Спочатку такого роду послуги мали випадковий характер, але з часом надання послуг з організації харчування стає основним заняттям певної частини населення. Таким чином, виділяється галузь діяльності, основним завданням якої є організація харчування людей за межами своєї оселі (за місцем роботи, навчання, відпочинку, під час подорожі).

Характерною особливістю ресторанного господарства в Україні є те, що воно поєднує всі чотири фази розширеного відтворення: виробництво, розподіл, обмін і споживання. Ефективність діяльності підприємства, його рентабельність і успіх у конкурентній боротьбі на ринку значною мірою залежить від того, як воно спромоглося розпорядитися своїм капіталом. Йдеться про створення спеціальних умов, накопичення і впровадження високоефективних знарядь праці, прогресивної технології, про рівень автоматизації і механізації виробництва, організації і управління ними. Тому пошук резервів подальшого зростання ефективності роботи підприємства має базуватися на оцінці показників, що характеризують ці сторони діяльності підприємства.

Ефективність діяльності ресторанного господарства України залежить від підвищення рівня мотивації трудової діяльності робітників. Однією з головних, на жаль, ще не вирішених нашим суспільством задач, є пошук форми організації та методів, що дозволяють найбільшою мірою розкрити та застосувати творчий потенціал кожного робітника. Потрібен механізм мобілізації інтелектуального потенціалу нашого суспільства. Ми дуже багато втратили та продовжуємо втрачати тому, що не змогли в повному обсязі реалізувати ініціативні, творчі здібності людей. Одним з напрямків підвищення ефективності діяльності підприємств ресторанного господарства є піднесення ролі людини, особистості, вивільнення його творчих можливостей. Активізація і розвиток потенціалу персоналу підприємства, і пов'язані із цим соціальні проблеми не вирішуються автоматично. Тим часом від їхнього рішення більшою мірою залежить ефективність і конкурентоздатність підприємств, їхня здатність освоювати новітні технології. Тому від стратегії розвитку людських ресурсів у цілому, і організації роботи з персоналом на підприємствах зокрема, рішень проблем корінної перебудови організації управління в сучасних умовах соціально-економічного розвитку здобувають особливу актуальність. Недооцінка значення активізації і розвитку персоналу підприємства збільшує спад виробництва, веде до зниження продуктивності праці, розтраті і знецінюванню накопиченого людського капіталу. Про це свідчать як загальні економічні показники (падіння виробництва, ріст безробіття, скорочення професійно технічної підготовки і ін.), так і положення на підприємствах. Найбільший ефект і якість системи управління персоналом досягаються в тому випадку, коли застосовується система методів у комплексі. Застосування системи методів дозволяє глянути на об'єкт удосконалювання з усіх боків, що допомагає уникнути прорахунків. Ринкові умови, жадають від підприємств збалансованого сполучення людських цінностей, організаційних змін і безперервних адаптацій до змін зовнішнього середовища, а значить - істотних змін у принципах, методах і формах роботи з людьми на підприємстві, а також створення ефективного механізму системи управління персоналом. Головний потенціал будь-якої організації укладений у кадрах. Кадрова політика – стратегічний фактор виживання підприємства, що вимагає відмови від політики мінімальних вкладень у людські ресурси. Людина – це не тільки витрати, але і фактор підвищення продуктивності праці, підвищення якості прийнятих рішень і т.д. Співробітники – це людський капітал, що означає менший контроль над співробітниками, але більшу мотивацію і стимуляцію праці. Реалізація продуктивної політики вимагає створення ефективного механізму функціонування системи управління персоналом, що представляє собою сукупність відносин, форм і методів впливу на формування, розподіл (перерозподіл) і його використання з метою підвищення ефективності діяльності підприємства.

**А.А. Єремія, асист. (ХДУХТ, Харків)**

## **ВНУТРІШНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА ПІДПРИЄМСТВ**

У сучасних економічних умовах інвестиційну активність в Україні знижують висока ціна кредиту, великі інвестиційні ризики, брак ефективних механізмів трансформації збережень населення в інвестиційні ресурси, низька інвестиційна привабливість багатьох галузей економіки країни, наявність значної кількості збиткових підприємств, високий рівень тіньової економіки і корупції. Тому необхідність подолання розриву між потенційними і реальними інвестиційними ресурсами, визначення заходів щодо активізації інвестиційної діяльності, обумовлює пошук підприємствами власних інвестиційних джерел для забезпечення розширеного відтворення.

Амортизаційні відрахування є одним з основних джерел інвестування, адже саме вони відіграють важливу роль у стимулюванні технічного переозброєння й оновлення підприємств. Накопичення грошових коштів досягається за рахунок включення у витрати підприємства амортизаційних відрахувань. Недооцінка відтворювального потенціалу амортизаційної системи значною мірою стала причиною інвестиційної кризи у перехідній економіці України.

У країнах з розвинутою ринковою економікою амортизаційна політика держави стимулює інвестиційні процеси, які направлені на розширення і інтенсивне відтворення основного капіталу. Нажаль, в Україні в

останні роки відбувся повний відрив амортизації від реального зношування об'єктів у конкретних умовах їх експлуатації.

З прийняттям нового Податкового кодексу спостерігається певна лібералізація амортизаційної політики, але створення сприятливих умов підприємствам для активізації їх інвестиційної діяльності не відповідають сучасним вимогам.

Отже, ефективність діючої системи амортизації знижує те, що практика фінансування капітального ремонту і порядок індексації основних засобів залишені без змін. Затверджена нова класифікація об'єктів основних засобів не враховує галузеву специфіку. Знижує інвестиційні можливості підприємств і обмеження, покладені на використання методу прискореного зменшення залишкової вартості для об'єктів основних засобів, що входять до груп 4 та 5 без врахування специфіки підприємств. Не зміцнює інвестиційну спрямованість амортизації й те, що значна частина амортизаційних відрахувань використовується не за прямим призначенням, а на поповнення оборотних коштів. Також досить значна кількість підприємств користуються амортизацією з метою зниження сплачуваних податків без інвестиційних намірів та зобов'язань.

Підсумовуючи викладене, слід зазначити, що головним недоліком діючої системи амортизації є її невідповідність інвестиційній спрямованості. Для забезпечення балансу інтересів підприємств і держави необхідно створення підприємствам економічних умов для прискореного оновлення виробничого апарату, розробка амортизаційної політики, яка б враховувала особливості функціонування різних підприємств, що потребує максимальної лібералізації амортизаційної системи. Вихідним базовим положенням при всіх перетвореннях має бути те, що амортизація має стати важливим параметром формування інвестиційних ресурсів.

Важливим внутрішнім джерелом інвестиційних ресурсів є також прибуток підприємства. Прибуток виступає не тільки критерієм ефективності підприємницької діяльності, але є видом фінансових ресурсів підприємства, що забезпечує умови для його розширеного відтворення.

Доходи підприємств є основою доходів держави. Звідси впливає важливість оптимального розподілу фінансових ресурсів, підприємств шляхом оподаткування, враховуючи фінансові потреби суб'єктів. За новим Податковим кодексом ставка податку на прибуток з 1.01.11 р. знижується з 25% до 23%, з 2012 р. – до 21 %, з 2013 р. – до 19%, з 2014 – до 16%, але ідея зниження рівня оподаткування має істотний недолік, який полягає в тому, що дискреційне зниження податкових ставок і викликане цим збільшення приватних інвестицій не збігаються у часі, між ними існує певний лаг. Тобто податкові надходження до бюджету скорочуються негайно, а зростання бази оподаткування внаслідок майбутніх інвестицій може збільшитися у невизначеній перспективі. Отже, загальне зниження рівня оподаткування прибутку підприємств не може бути достатньо надійним механізмом державної інвестиційної політики.

На закінчення зазначимо зараз не має підстав вважати, що причиною низької інвестиційної активності в Україні є високий рівень оподаткування підприємств. Наприклад, ставка податку на корпоративний прибуток в країнах ЄС коливається від 35% (Великобританія, Нідерланди) до 50% (Німеччина). На нашу думку, щоб посилити зв'язок між податком на прибуток та інвестиційною активністю, головну увагу слід зосередити не на загальному, а на інвестиційному спрямованому зниженні податкового навантаження.

**Ю.О. Зінченко, асп. (ХДУХТ, Харків)**

## **ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ В УКРАЇНІ**

В Україні акціонерні товариства створювались шляхом приватизації, роздержавлення і корпоратизації підприємств. Низька ефективність функціонування корпорацій, недостатня активність на фондовому ринку, конфлікти інтересів, рейдерство були зумовлені незрілістю вітчизняної економіки та відсутністю законодавчої бази регулювання їхньої діяльності. 17 вересня 2008 року було прийнято Закон України «Про акціонерні товариства», який істотно змінює майже усі правила, що регламентували порядок створення та діяльність акціонерних товариств в Україні.

Принциповими є вимоги до розмежування публічних і приватних АТ – це кількість акціонерів і характер розміщення акцій. У більшості діючих ЗАТ виникають проблеми із отриманням статусу приватного товариства за критерієм максимально дозволеної чисельності акціонерів (100 чол.), оскільки такі товариства часто створювались через викуп трудовими колективами в процесі приватизації, оренду з правом викупу або перетворення колективного підприємства у АТ.

Публічне товариство може залучати інвестиційний капітал у розвиток підприємства як від власних акціонерів, так і від невизначеного кола сторонніх інвесторів, тоді як приватне товариство обмежене, перш за все, фінансовими можливостями та бажаннями наявних акціонерів, а також вузького кола осіб, до яких може бути звернено приватну пропозицію. істотними умовами, що мають бути враховані при визначенні типів розміщення акцій та особливостей кожного з них, є джерело походження акцій, що розміщуються (основна або додаткова емісія), коло інвесторів, що залучаються до процесу розміщення, наявність чи відсутність посередників тощо.